

“Passar per estranger a TV3 et dóna més llibertat”

El dia 19 de setembre, TV3 va estrenar la segona temporada de ‘Passatgers’, espai presentat per l’escriptor català d’origen anglès Matthew Tree (Londres, 1958). Seran sis episodis –un cada setmana– de 30 minuts. Tree és autor de narracions, novel·les i llibres de viatges, i col·labora regularment en espais de ràdio.

Sabíeu, senyor Matthew Tree, quan va estrenar *Passatgers*, el juliol de l’any passat, que hi hauria una segona tongada?

—No. El resultat va ser millor del que TV3 esperava, tant de la crítica com de l’audiència, tot i emetre’s durant l’estiu. Va agradar, per dir-ho així. I ara han decidit desplaçar-lo de l’estiu i emetre’l durant la tardor, una època millor. Jo ho he entès com una mena d’ascensió.

—L’esquema és el mateix, però ara hi veig més agilitat.

—Sí. Els capítols són més concisos, més estructurats i el ritme és més consistent. Abans teníem 40 minuts i ara els hem reduït a 30, amb l’avantatge que no fan cap tall publicitari. L’altra gran novetat és la incorporació d’un petit espai on em dirigeixo a l’espectador i li explico la meva veritat personal.

—Hi teniu més protagonisme, per tant?

—Bé, ja abans sempre intervenia en els continguts i en els guions, amb els creadors i directors del programa, Marc Roma i Oriol Cortacans, i també productors, amb David Bassa.

—De quins viatges us sentiu més satisfet?

—El meu preferit personal és el de la Catalunya Nord, que per a molts catalans és més desconeguda que Nova York o Xangai. Entre els convidats, hi ha un músic gitano del barri de Sant Jaume de Perpinyà, l’entrenador de la

USAP, el músic Pascal Comelade, amb un clip musical, i en Pere Codonyan, la cara més coneguda dels esportistes de TV3. També n’hi ha un de molt interessant que és el del sanatori de Sant Boi de Llobregat, especialitzat en esquizofrènia –no pas l’hospital mental–, la presó de Can Brians i el Monestir de Montserrat. Si es vol, tres versions de la Catalunya entre reixes.

—Les Illes continuen absents?

—Sí. Per raons de pressupost. Hi havia la possibilitat no del tren de Sóller, que era una cosa més vista, sinó de fer-ne un d’interior. Però no va ser factible.

—I el País Valencià s’hi manté?

—Sí. Anem fins a Marina d’Or, és a dir, Orpesa, a Vinaròs a visitar Carles Santos, i a Benicàssim, per presenciar el festival de música, on vaig parlar amb un cantant que era llegendari al Londres que vaig deixar enrere, Suggs, del grup Madness.

—Suposo que Carles Santos ens oferirà una *performance*, no?

—I tant! Brillant. I en la conversa, fascinant, també. El convidat conegut és Xavier Grasset, i el desconegut, un obrer romanès d’una de les fàbriques de mobles de la Sènia.

—Si teniu més èxit que la primera vegada, n’hi haurà una tercera?

—Potser ens agradaria fer una cosa diferent, dins d’aquest marc de combinar entreteniment amb informació. M’he adonat molt més, aquesta vegada,

que m’ho he passat molt bé i que no he patit les angoixes de la primera vegada, perquè ara ho teníem tot molt més ben controlat, que aquest format de barrejar informació i entreteniment et permet trobar esclatxes per ensenyar coses que difícilment es veurien a la televisió.

—Sorprèn que parreu tan poc de cuina i de menjar. En el primer episodi parlàveu del xolís, embotit típic de la comarca de Sort i dels voltants, i només l’ensenyau uns segons, sense aturar-vos a explicar com està fet. Potser perquè la gastronomia ja es tracta a bastament, tant a TV3 com en les altres cadenes?

—Exacte. Per la mateixa raó no parlem de l’església principal de cada lloc. *Passatgers* no és un programa turístic.

—Potser la novetat seria parlar de les mesquites o dels clubs de coloraines a peu de carretera...

—No n’hem parlat aquesta vegada, però la idea és molt bona. Aquesta seria la línia del programa, per dir-ho així.

—Una cosa que no acabo d’entendre és la tria del tren, tenint en compte que hi ha molts llocs on no arriba. Per què no l’autobús, com feia Josep Pla per arribar a tot arreu, en una època, a més, on hi havia més trens que ara? Pla podia anar en tren d’Olot a Girona i de Girona a la costa Brava, i ara no podria.

—Per raons pràctiques: a l’autobús és gairebé impossible filmar. Així de senzill. De fet, en aquesta segona sèrie havíem pensat a utilitzar tots els mitjans públics, però no ha estat possible. Ho hem fet excepcionalment en el tram de Vilafranca de Conflent, on baixem del Tren Groc des de la Tor de Querol, per poder arribar a Perpinyà en transport públic.

—Suposo que un dels èxits de l’espai, un dels atractius, és que el presentador mantingui l’accent, de forma que l’espectador sàpiga sempre que és un anglès que parla perfectament el català. Per tant, els responsables de TV3, o la productora que ha fet el programa, no us han dit que, sobretot, no perdeu mai el vostre accent?

—No, perquè deuen pensar que ja sempre més tindrà aquest accent. De totes maneres, no m’agradaria convertir-me en un personatge que funciona només pel seu accent. Que Déu ens empa-

ri! Això de banda, aquest accent és en gran part un privilegi, segons m'han dit. Que t'identifiquin com a estranger es veu que et dona aquell petit marge de llibertat que un d'aquí no tindria.

—I a més us permet aparèixer com el foraster encuriós que descobreix un país, com si fos un turista, però sense ser-ho.

—Com que considero que, si més no en part, és el meu país, que em pertany, és un plaer descobrir que ets propietari de més coses.

—Tot i haver escrit una novel·la tan excel·lent com *Privilegiat*, us costa imposar-vos com a escriptor. No penseu que encara costarà més si la gent us veu fent el pallaso a la televisió?

—Dues coses. Si per força hagués d'escollir entre les intervencions mediàtiques i escriure en l'anonimat més absolut, optaria per la segona opció, per escriure. La raó principal perquè faig coses als mitjans de comunicació és perquè penso, i potser és ingenu, que ajuden els llibres, que els ajuden a sobreviure. No aniria més lluny. Puc donar un petit exemple. L'editor va frenar

“La raó principal perquè faig coses als mitjans de comunicació és perquè penso, i potser és ingenu, que ajuden als llibres a sobreviure.”

la destrucció de l'estoc d'un llibre meu que m'agrada molt, *Memòries!*, del 2004, per la meua presència als mitjans de comunicació. Ara, és una arma de doble tall. Perquè, i jo no ho entenc del tot, hi ha gent que es pensa que si surts

a la televisió fent de tu mateix, això d'alguna manera t'envileix com a escriptor. Evidentment, no hi estic d'acord.

Lluís Bonada

Trossos i mossos

Alfons Llorenç

Miracles

Fou un 25 de setembre, diada de la divina coloma santa Maria de Cervelló, filla de carrer de Montcada de la barcelonina Ribera, presumptament batejada a Santa Maria del Mar amb el padrinatge de sant Pere Nolasc, llegendària fundadora de la branca femenina de l'ordre de la Mercè, la qual mai no hauria abandonat els navegants del seu barri en les tribulacions i fins i tot maniobrava, estirava cordes i plegava veles per fer surar les naus (“Quan amb ses ones lo mar/ les pobres naus amenaça,/ vós les aneu a salvar,/servint-les de segur port) i tampoc no desamparà els seus paisans en

la malvestat i, per això, després de la rendició de 1714 covà al seu sepulcre unes mosques de verinosa picada mortal, que només atacaven els invasors castellans i francesos.

Era l'any 88 del segle XX quan el poble valencià festejava el seu 750è aniversari. Aquella jornada la plaça de sant Pe-

485 anys després dels Borja el papa tornava a parlar català.

mentre urgia a la unitat dels nostres pobles: “Germans de Mallorca i de València imiteu els nous beats! Són gent de la vostra terra, dels vostres pobles; parlaven la vostra llengua i foren un model lluminós per a la vostra vida i una glòria per a les vostres comunitats cristianes.”

re del Vaticà mostrava l'ornamentació i la plenitud de les grans ocasions. Hi havia calmats mallorquins i es notaven sorollosos valencians, cardenals, bisbes i capellans de la terra, presidents, diputats i alcaldes ben endiumenjats dels nostres països. La “Muixeranga” sonava ara i adés. Es beatificava una humil benefactora d'Algemesí, la senyora Pepa i el colós franciscà de Petra, l'apòstol Ginebró de Califòrnia. I arribà el miracle.

Aquell papa tan insensible a les nacions d'Occident va fer sentir en aquell lloc i contrada, 485 anys després, la llengua quotidiana dels Borja, un valencià que entengueren els mallorquins,